

**Педагогіка
ШКОЛИ**

УДК 024.1:004.738.5:
[026:37](477-25)

**Світлана
ЗОЗУЛЯ**

Завідувач відділу науково-аналітичної обробки та поширення інформації у сфері освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, кандидат історичних наук

Директор школи, ліцею, гімназії № 1-4'2014

МОНІТОРИНГ ВІДВІДУВАНOSTI ВІДДАЛЕНИМИ КОРИСТУВАЧАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ РУБРИК ВЕБ-ПОРТАЛУ ДНПБ УКРАЇНИ ім. В. О. Сухомлинського

У дослідженні представлено результати моніторингу відвідуваності віддаленими користувачами веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського за такими рубриками, як „Педагоги-новатори України”, „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки”, „Результати наукової діяльності установ НАПН України”, „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди” за 2013 р.

Ключові слова: моніторинг, інформаційно-аналітична діяльність бібліотек, аналітична довідка, інформаційний ресурс.

Стратегічний курс України на інтеграцію в Європейський простір¹ та світове співтовариство сприяв інтенсифікації участі наукових інституцій, у тому числі й бібліотек, у формуванні сучасних інформа-

ційних ресурсів держави. Наприклад, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського здійснює інформаційне забезпечення розвитку вітчизняної педагогічної освіти, науки і практики, фахових потреб освітан, усебічно сприяє здійсненню наукових досліджень у галузі педагогіки, психології та методики викладання окремих навчальних дисциплін, проводить діяльність у напрямі впровадження досягнень науки і техніки, передового вітчизняного й зарубіжного досвіду в практику роботи педагогічних навчальних закладів та їхніх структурних підрозділів – бібліотек, а також сприяє модернізації освіти, реалізації самоосвіти педагогічних, науково-педагогічних та бібліотечних фахівців, молоді, що навчається [1, с. 20].

¹ „Європейська інтеграція – це входження до єдиної сім’ї європейських народів, повернення до європейських політичних і культурних традицій. Як свідомий суспільний вибір перспектива європейської інтеграції – це вагомий стимул для успіху економічної і політичної трансформації, що може стати основою національної консолідації. Європейська інтеграція, таким чином, стає ключовою ланкою відкриття України світу, переходу від закритого тоталітарного до відкритого демократичного суспільства” [2].

Інформаційно-аналітичний ресурс, представлений на веб-порталі цієї книгозбірні², систематизовано за такими рубриками: „Педагоги-новатори України”, „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки”, „Результати наукової діяльності установ НАПН України”, „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди”. Тож метою дослідження став моніторинг відвідуваності віддаленими користувачами інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Предмет дослідження – статистичні дані відвідуваності інформаційно-аналітичних рубрик на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Завдання дослідження:

- схарактеризувати змістовне наповнення рубрик „Педагоги-новатори України”, „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки”, „Результати наукової діяльності установ Національної академії педагогічних наук України”, „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди” та визначити рівень затребуваності інформаційно-аналітичних матеріалів цих сторінок;
- проаналізувати статистичні дані щодо відвідуваності віддаленими користувачами названих рубрик за 2013 р.;
- порівняти відвідуваність інформаційно-аналітичних рубрик за 2012–2013 рр.

Зауважимо, що протягом останнього десятиліття в Україні термін „інформаційно-аналітична діяльність бібліотек” став предметом вивчення багатьох вітчизняних науковців, зокрема В. М. Горового, С. В. Горової, Т. Ю. Гранчак, В. О. Ільганаєвої, О. В. Карпенка, О. М. Кобелева, В. Д. Пархоменко, Г. В. Сілкової, Л. Я. Філіпової та інших. Тож нині цілком утвердилось сприйняття інформаційно-аналітичної діяльності як невід’ємної складової науково-інформаційної роботи бібліотек.

Сутність інформаційної аналітики полягає в застосуванні методів аналітичного оброблення інформації та використанні наукових методів створення нових знань шляхом інтелектуальної обробки інформаційних масивів. Діяльність, здійснювана в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, яскраво ілюструє саме такий підхід, де важливим елементом науково-інформаційної діяльності є інформаційна аналітика, у процесі якої вирішується завдання якісно-змістовного перетворення первинної інформації в нові знання. Тому, на наш погляд, моніторинг відвідуваності віддаленими користувачами інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу цієї бібліотеки зумовлений потребою активізувати забезпечення оглядово-аналітичною інформацією освітян з урахуванням їхніх запитів. У цілому вивчення результатів моніторингу сприятиме вдосконаленню формування інформаційного ресурсу з питань педагогіки, психології та освіти на базі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Дане дослідження здійснено в межах НДР „Наукова організація інформаційної діяльності галузевого бібліотечного комплексу Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського” (науковий керівник – канд. іст. наук, с. н. с. Воскобойнікова-Гузєва О. В.).

Передусім зазначимо, що в 2012 р. фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (Самчук Л. І., Коваленко І. Й.) було підготовлено аналітичну довідку „Моніторинг ефективності використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів. Визначення перспективної тематики” [3], де було проаналізовано статистичні дані щодо використання оглядово-аналітичних матеріалів. З метою порівняння показників за два роки використовуємо ці дані.

²<http://www.dnpb.gov.ua/> – веб-портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

РУБРИКА „ПЕДАГОГИ-НОВАТОРИ УКРАЇНИ”

Матеріали, представлені в рубриці, висвітлюють здобутки сучасних українських педагогів, узагальнюють досвід педагогів-новаторів, сприяють осмисленню науковою та освітянською спільнотою актуальності й важливості цього новаторського поступу, а також розширюють інформаційний ресурс із питань реформування й модернізації сучасної освіти. Проект „Педагоги-новатори в Україні” призначено для інформування фахівців у галузі освіти про інноваційні досягнення в сучасній вітчизняній педагогічній науці, освіті й практиці.

Із метою розкриття науково-практичних засад передового досвіду вчителів та освітянських керівників авторами-героями сторінок проекту „Педагоги-новатори в Україні”, а саме: протягом поточного року фахівцями бібліотеки було підготовлено та оприлюднено на веб-порталі аналітичні й бібліографічні матеріали про інноваційні досягнення в сучасній педагогічній науці педагогів, які є авторами-героями сторінок проекту* „Педагоги-новатори в Україні”,

а саме В. Ф. Шаталов, М. М. Палтишев, М. П. Гузик, Л. Б. Донська, Г. С. Сазоненко, О. М. Остапчук, М. І. Босенко, С. В. Белуха, С. А. Гавриш, О. І. Чинок (виконавці: канд. пед. наук О. І. Виговська, Т. І. Годеська, Л. І. Самчук, А. В. Січкар та інші³).

Порівнюючи статистичні дані відвідуваності віддаленими користувачами цієї рубрики за 2012–2013 рр. (діагр. 1), зазначимо про відчутність тенденції до збільшення показників. Зокрема в 2013 р. загальна кількість віддалених відвідувачів рубрики „Педагоги-новатори України” налічувала 3424 особи, тоді як у 2012 р. показники були значно нижчими – 1885 осіб. Отже, упродовж року загальна кількість відвідувань цієї сторінки збільшилася майже вдвічі – на 81,6%. У середньому за місяць цю рубрику в 2013 р. відвідали 285 разів, натомість у 2012 р. цифра становила 157 разів.

На основі цього, можна зробити висновок, що хоча відвідуваність віддаленими користувачами рубрики „Педагоги-новатори України” є нерівномірною протягом року (зокрема відзначається зниження показників у літній період), можемо констатувати потребу в цих матеріалах і значну динаміку в бік збільшення.

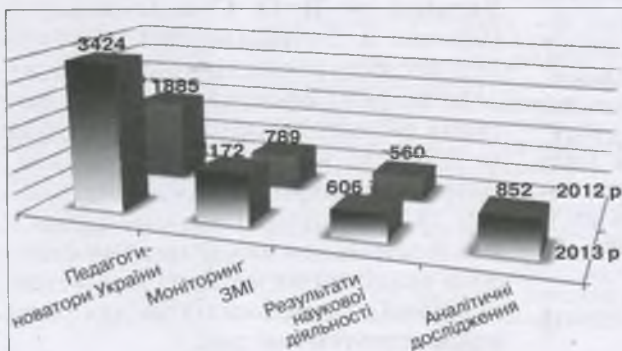
РУБРИКА „МОНІТОРИНГ ЗМІ З ПИТАНЬ ОСВІТИ І НАУКИ”

Рубрику на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

³режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information_work/teachers_innov/

***Від редакції**
Проект
„Педагоги-новатори в Україні” в освітянському просторі працює з жовтня 2006 року. З хронікою проекту та його організаторами знайомтеся за журналом „Директор школи, ліцею, гімназії” (див.: 2013. – № 2. – С. 16 – 17).

Діаграма 1.
Порівняльна статистика відвідуваності віддаленими користувачами інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (2012–2013 рр.)

запроваджено з 2009 р. Систематичне проведення моніторингу освітніх ЗМІ щодо аналізу головних подій у сфері освіти, культури, педагогічної науки стало постійним напрямом роботи відділу науково-аналітичної обробки і поширення інформації у сфері освіти. Нині це питання є актуальним і майже не висвітлюється іншими бібліотеками або висвітлюється частково.

Моніторинг ЗМІ – це огляд публікацій на обрану тему, в який включається така інформація: назва видання, номер і дата публікації, назва і тема публікації, посилання на електронний ресурс (за наявності). Джерелами моніторингу ЗМІ є Інтернет, друковані загальнонаціональні та/або регіональні ЗМІ. Дана послуга дозволяє користувачам швидко отримати інформацію про відображення конкретної теми в ЗМІ без ознайомлення з повними текстами статей, а також слугує основою для подальших статистичних та аналітичних досліджень.

Із 2009 р. по 2012 р. цей напрям аналітичної роботи очолював канд. наук з держ. упр. О. В. Карпенко. За чотири роки ним було підготовлено та оприлюднено на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського понад 50 аналітичних оглядів на зазначену тематику. Проте моніторинг відвідуваності цієї сторінки не проводився.

Починаючи з 2013 р., при підготовці щомісячних підсумкових оглядів ЗМІ, зокрема аналітичного огляду нормативно-правових актів у сфері освіти і науки, щомісячно здійснювалось формування повнотекстової нормативно-правової бази з питань педагогічної науки, освіти і практики шляхом приєднання гіперпосилань на повнотекстові документи (виконавець канд. іст. наук С. М. Зозуля⁴. У цілому за 2013 р. підготовлено й оприлюднено 29 інформаційно-аналітичних оглядів (11,45 др. арк.). Порівнюючи

статистичні дані відвідуваності віддаленими користувачами цієї рубрики за 2012–2013 рр. (див. діагр. 1), зазначимо, що відчувається помірна динаміка збільшення показників. Зокрема в 2013 р. загальна кількість віддалених відвідувачів рубрики „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки” налічувала 1172 особи, тоді як у 2012 р. показники були дещо нижчими – 798 осіб. Порівняно з 2012 р. загальна кількість відвідувань цієї сторінки у 2013 р. збільшилась на 47%. У 2013 р. рубрику відвідали в середньому за місяць 97 разів, натомість у 2012 р. цифра становила 66,5. На нашу думку, підвищення показників за аналізований період спричинено стабільністю підготовки та оприлюднення матеріалів, систематичним підбором актуальних питань, аналітико-синтетичним опрацюванням матеріалів, а також наявністю гіперпосилань у текстах на нормативно-правові документи.

Отже, можна зробити *висновок* про активізацію відвідуваності цієї рубрики віддаленими користувачами, що свідчить про затребуваність оглядово-аналітичних матеріалів, які стосуються моніторингу освітніх ЗМІ.

РУБРИКА

*„Результати наукової діяльності установ
Національної академії педагогічних наук
України”*

Висвітлення результатів наукової діяльності установ НАПН України здійснювалось із 2008 р.⁵ За попередні роки на веб-порталі ДНПБ оприлюднено п'ять реферативних оглядів за даною тематикою. Проте моніторинг відвідуваності цієї сторінки систематично не проводився.

Порівнюючи статистичні дані відвідуваності віддаленими користувачами цієї рубрики за 2012–2013 рр. (діагр. 1), зазначимо, що відчувається незначна тенденція до збільшення показників.

Порівняно з 2012 р. загальна кількість відвідувань цієї сторінки

⁴режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/monitor_cmi/

⁵виконавець Л. А. Рапіна, режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/res_apn/

у 2013 р. збільшилася на 8,2%. Рубрику „Результати наукової діяльності установ НАПН України” у 2013 р. відвідали в середньому за місяць 50,5 разів, порівняно з 2012 р. – 46,5.

Отже, можна зробити *висновок* про стабільність відвідуваності цієї рубрики віддаленими користувачами.

РУБРИКА

„Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди”

У 2010 р. на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського було започатковано рубрику „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди”. Інформаційно-аналітичні матеріали, представлені на цій сторінці, висвітлюють аспекти реформування зарубіжної освітньої системи, зокрема Франції, Польщі, Туреччини, Казахстану, Німеччини, країн Балтії, Російської Федерації, Ізраїлю тощо. У цілому на кінець 2013 р. оприлюднено 14 оглядів (виконавці: канд. наук з держ. упр. О. В. Карпенко, Л. І. Самчук та інші спів-

робітники відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності; режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/scientific_information/work/id/1270/). Зазначимо, що всі аналітичні огляди оприлюднювались у віснику НАПН України „Педагогіка і психологія”, що входить до переліку друкованих видань, затверджених ВАК України. Проте дотепер моніторинг відвідуваності цієї сторінки не проводився. Відсутність показників унеможливорює здійснення порівняльного аналізу статистичних даних щодо відвідуваності віддаленими користувачами цієї рубрики за 2012–2013 рр. Однак зазначимо, що в 2013 р. рубрику „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди” відвідали в середньому за місяць 71 раз, що свідчить про стабільність відвідування сторінки віддаленими користувачами.

Зазначене дозволяє зробити *висновок* про потребу активізації роботи в даному напрямі, зокрема розширення тематичного спектру, оскільки на сучасному етапі реформування вітчизняної та зарубіжної освіти інформаційно-аналітичні матеріали є актуальними.

ВИСНОВКИ

Схарактеризувавши змістовне наповнення аналізованих розділів веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, виявили, що найвищий рейтинг має рубрика „Педагоги-новатори України” (81,6%). Сторінка „Моніторинг ЗМІ з питань

Діаграма 2.
Рейтинг інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського серед віддалених користувачів за 2013 р. (у відсотках)

освіти і науки” є другою за популярністю серед віддалених користувачів (46,9%). Розділи „Результати наукової діяльності установ НАПН України” та „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди” є стабільно відвідуваними. Проведені розрахунки дають можливість відслідкувати популярність перегляду зазначених рубрик і визначити рейтинг кожної з них (діагр. 2).

Аналіз статистичних даних щодо відвідуваності віддаленими користувачами названих рубрик за 2013 р. дозволяє констатувати актуальність, затребуваність і корисність цих інформаційно-аналітичних матеріалів і відзначити збільшення відвідувань кожної сторінки.

Порівнюючи результати відвідуваності аналізованих рубрик за 2012–2013 рр., спостерігаємо позитивну динаміку (діагр. 1). Приємно відзначити, що кількість дистанційних відвідувачів веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського поступово, проте невпинно зростає.

Важливим показником актуальності рубрики „Педагоги-новатори України” є широкий спектр інформаційно-аналітичних матеріалів, що дозволяє різнобічно розкрити й узагальнити творчі здобутки педагогів-новаторів, створити інформаційний ресурс ефективних науково-педагогічних рішень щодо реформування й модернізації сучасної освіти.

Рубрика „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і на-

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ РУБРИК ВЕБ-ПОРТАЛУ ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

На підставі проведеного наукового дослідження та з метою підвищення якості інформаційно-аналітичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського запропоновано:

- розвивати проєкт „Педагоги-новатори в Україні”, оскільки моніторинг відвідуваності віддаленими користувачами інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу бібліотеки виявив, що ця рубрика є найбільш затребуваною;
- поглиблювати інформаційні матеріали рубрики „Моніторинг ЗМІ з питань освіти і науки” відповідно до фахових потреб користувачів. У цьому контексті важливим напрямом діяльності стане налагодження інформаційного партнерства відділу науково-аналітичної обробки та поширення інформації у сфері освіти ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та Служби інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ) НБУВ;
- усебічно сприяти якісному наповненню інформаційно-аналітичних матеріалів рубрики „Результати наукової діяльності установ Національної академії педагогічних наук України”;
- удосконалювати рубрику „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди”, зокрема через розширення її інформаційно-аналітичних матеріалів шляхом залучення до співпраці фахівців СІАЗ, інформаційно-аналітичного відділу педагогічних інновацій Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України та інших, чия професійна діяльність спрямована на узагальнення й аналітичне оброблення інформації у сфері освіти і науки. Першочергове завдання в контексті розвитку цієї рубрики – залучення науковців НАПН України як експертів із проблем теорії педагогіки з метою підготовки якісних оглядово-аналітичних документів;
- із метою популяризації інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського розвивати читачську аудиторію серед освітан, зокрема управлінців освітніх закладів, працівників бібліотечно-інформаційної сфери тощо. Наприклад, шляхом розміщення посилань на сайтах провідних освітнянських бібліотек, інформаційно-аналітичних структур відомостей про інформаційно-аналітичну діяльність ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, популяризації цих рубрик у статтях, доповідях і наукових заходах;
- продовжувати моніторинг відвідуваності віддаленими користувачами інформаційно-аналітичних рубрик, відслідковуючи статистичні дані щомісячно протягом поточного року. У 2015 р. підготувати аналітичну довідку, в якій проаналізувати і порівняти показники за 2012–2014 рр.

Від редакції

25 вересня

перестало битися
серце вченого-
бібліотекознавця,
педагога, заслу-
женого праців-
ника культури
України, директора
Державної нау-
ково-педагогічної
бібліотеки України
імені В.О. Сухом-
линського
Павли Іванівни
РОГОВОЇ.

*Овації Вам,
шановна Павло
Іванівно, від усіх
нас за життя як
зrealізовану мрію,
за розбудову сди-
ної в Україні нау-
ково-педагогічної
Бібліотеки...
Світла Вам
пам'ять!*

уки” також користується попитом і знаходиться на другому місці за рівнем затребуваності. Як було зазначено вище, відвідуваність цієї сторінки порівняно із 2012 р. у 2013 р. збільшилась на 47%. Цей показник доводить актуальність розвитку інформаційного потенціалу даного напрямку в роботі бібліотеки.

Основною причиною незначних зрушень у цифрових показниках відвідуваності рубрики „Результати наукової діяльності установ НАПН України” вважаємо обмеженість інформаційно-аналітичних матеріалів.

Рубрика „Аналітичні дослідження з реформування освіти: статті та огляди” є стабільно відвідуваною та сприяє оприлюдненню ана-

літичної інформації з психолого-педагогічної тематики, висвітленню гострих, актуальних питань галузі. Цифрові показники свідчать про зацікавленість віддалених користувачів (припускаємо, що переважно це науковці) цими матеріалами.

У цілому моніторинг дав можливість зробити висновки про потребу покращити роботу над змістовим наповненням окремих інформаційно-аналітичних рубрик веб-порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лога Т. Моніторинг використання галузевих журналів у філії Державної наукової педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського / Тетяна Лога, Ірина Щочкіна // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 9. – С. 19–22.
2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес : матеріали до першої лекції / Уклад.: М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Левківський, Ю. В. Сухарніков; відп. ред. М. Ф. Степко. – К., 2004. – 24 с.
3. Моніторинг ефективності використання бібліографічних, реферативних та оглядово-аналітичних матеріалів. Визначення перспективної тематики: аналітична довідка / підгот.: І. Й. Коваленко, Л. І. Самчук / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – К. : [Б. в.]. – 2012. – 26 с. – Рукопис.

Светлана Зозуля

Моніторинг посещаемости отдаленными пользователями информационно-аналитических рубрик веб-портала ГНПБ Украины им. В. А. Сухомлинского
В исследовании представлены результаты мониторинга посещаемости веб-портала ГНПБ Украины таких рубрик, как „Педагоги-новаторы Украины”, „Мониторинг СМИ по вопросам образования и науки”, „Результаты научной деятельности учреждений НАПН Украины”, „Аналитические исследования по реформированию образования: статьи и обзоры”.

Ключевые слова: мониторинг, информационно-аналитическая деятельность библиотек, аналитическая справка, информационный ресурс.

Svitlana Zozoulya

Monitoring of attendance informational and analytical rubrics by remote users on the web portal of V. Sukhomlynsky State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine

The research highlights the results of monitoring of attendance the web portal of V. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine by remote users in 2013. According to the research the most attended rubrics are “Pedagogues-Innovators of Ukraine,” “Monitoring MASS-MEDIA on the Questions of Education and Science,” “Results of Research Activity of the Establishments Belonging to the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine,” “Analytical Investigations on Education Reforming: Articles and Reviews.”

Key words: monitoring, informational and analytical activity of libraries, analytical document, information resource.